

Jindřich Malšínský

Laskavé pohádky

z 21. století

JINDŘICH MALŠÍNSKÝ

Láskavé pohádky

z 21. století

2018

ZAR

Veškerá práva vyhrazena.

Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele práv.

Jindřich Malšínský

LASKAVÉ POHÁDKY

Text © Jindřich Malšínský

Básně © A. J. Kolář

Ilustrace: Lenka Lisovík

Korektura: Vendulka/a Nestávalová, Sydney, Šárka Sláviková,

Jindřich Malšínský ml.

Sazba: Dušan Žárský

Vydání první

Vydal Dušan Žárský – ŽÁR, www.zar.cz

v srpnu 2017

ISBN 978-80-7590-011-1

KNIHU VĚNUJI SVÉ MILOVANÉ PRAVNUČCE
KAROLÍNCE SLÁVIKOVÉ

Budu Ti vyprávět
Co bylo i nebylo
Miluji tě

Úvodem

Laskavost – jedna z nejkrásnějších lidských vlastností. Ta, která je od jejích příjemců občas považována za samozřejmost. Lidé se ovšem nerodí dobří, zlí, závistiví, ani laskaví. Jejich osobnost je vytvářena postupně a ovlivněna dějem a prostředím, ve kterém se malý človíček nachází. Pan Jindřich Malšínský se v tomto díle zaměřil na lidské hodnoty, které dělají naši Zemi krásnější.

Kniha čítající deset příběhů popisuje situace a životy různorodých bytostí – takových, které známe z běžného života, i takových, které známe jen z pohádek či lidových vyprávění, bajek a pověstí. Ačkoliv je každá pohádka naprosto odlišná, všechny mají jeden společný rys – něžně sdělují, jak je důležité, aby se ve světě, který každým rokem prožívá změny, zachovaly tradiční kvality.

Příběhy rovněž nabízí malým posluchačům nahlédnutí do dob, kdy jejich babičky a dědečkové byli malí, jakým stylem jim byly vyprávěny pohádky a jak nakládali s volným časem. Díky tomu má kniha i vzdělávací charakter. A to jistě ocení mnoho dalších generací čtenářů.

Bylo, nebylo...

Pohádky jsou třesničkou na dortu lidové tvořivosti. Děj se odehrává ve světě nadpřirozených bytostí a v průběhu staletí prošly mnoha změnami. Čeho se dříve děti bály, tomu se dnes smějí. Přesto si připomeňme, jak to bylo – nebylo v době, kdy se pohádky vyprávěly a dodnes nás provázejí ve vzpomínkách na naše dětství.

„Babičko, řekněte nám na dobrou noc pohádku.“ Žadonily děti a při pohledu do jejich upřímných kukadel nešlo nic jiného, než jim vyhovět.

„Říkáte pohádku? Tak poslouchejte. Povídám, povídám pohádku, že pes přeskočil hromádku. Povídám, povídám druhou...“

„Babičko, to přece není žádná pohádka.“

„Tak vám povím o Sněhurce a sedmi trpaslících a...“

„Tu ne, tu známe z paměti.“

„Babi, řekni jim pohádku o strašidlech. Tu, jak jsi nám vyprávěla, když jsme byli malé,“ ozvala se z kuchyně maminka dětí.

„To bych ráda, ale paměť mně neslouží jako zamlada.“

„Ale na trojhlavýho draka od devíti skal si pamatuješ, ne?“ Napověděla babičce maminka a ta se při vzpomínce na mládí jen usmála.

„Jakpak bych si nepamatovala! Ten měl strašit zlobivé děti, ale neměl na to povahu. Strašení končilo tím, že si spolu hráli, opékali buřty a děti mu za to zazpívaly písničku, kterou je naučil pan učitel Jedlička. Cupy, dupy, dup, draka bolí zub, draci se smáli, až se za břicho popadali.

Pamatuji se na Hejkala, Mulisáka, Polednici, Klekánici a spoustu dalších strašidel, kterých jsme se trochu báli, ale časem jsme přišli na to, že když se budeme slušně chovat, že nám neublíží. Hejkal byl kamarád každého, kdo v lese nekřičel, nehulákal, neplašil zvěř nebo nerozdělával ohníček. Já jsem se s ním nikdy nesetkala, ale prabába nám vyprávěla, že jednou sbírala borůvky na sváteční koláč, a protože bylo vedro k zalknutí, sedla si na pařez, chvíli přemýšlela, zavřela oči a zdřímala. Když se probudila, rozhlédla se, a co nevidí. Košík a konvička byly naplněné až po samotný vršek. To bych ráda věděla, komu mám za to poděkovat, pomyslela si. A než se nadála, stál před ní mužíček. Nebyl velký ani malý, vousatý od ucha k uchu, v červeném kabátku, se zelenou čepičkou a sukovicí v ruce. Představil se jako Hejkal, a že má na starosti pořádek v lese pana hraběte. A protože se prý prabába cho-

vala jak se sluší a patří, tak jí pomohl. Naopak, když kluci z vesnice křičeli, hádali se a dokonce chtěli klackem srazit hnízdo s vajíčky lindušky lesní, tak musel zakročit. Hnal je holí, že nestačili utíkat.“

„Dobře jim tak! Alespoň si budou pamatovat, jak se mají v lese chovat. A co Mulisák, babičko?“

„Mulisák? Ten zase dbal ve vsi na dodržování pořádku a nočního klidu. Stalo se, že kluk odhodil na zem papírek a po napomenutí ještě odmlouval, stačilo říct „mulisy mulisy“ a nezbedník zůstal stát na místě jako přilepený, dokud se neomluvil. Polednice a Klekánice byly podle prabáby sestry. Ta první se zlobila, když si děti neumyly před jídlem ruce nebo si u stolu povídaly a jídlo jim padalo z pusy na bílý ubrus, a Klekánice zvonila večer na věži na zvon, že je čas se s kamarády rozloučit a připravit se ke spánku. Čerta Jakuba jsem znala osobně. Ten k nám chodil s Mikulášem a andělem, a podle bot jsem poznala, že to byl můj tatínek. Maminka se jen usmála a zřejmě si myslela své.

Lidé také stavěli uprostřed pole strašáka, aby jim zajíc Mikeš nechodil okusovat hlávky zelí. Oblékli mu starý kabát, místo hlavy dali dýni s děravým hrcem, do rozpažených rukou metlu a do druhé lucernu. Mikeš se mu smál, ale malé děti pole raději obcházely. A to je moji miláčkové, pro dnešek všechno.“

„Ještě,“ dožadovaly se děti.

„Alespoň ještě takhle malinkou pohádku.“

„Tak, milé děti, poslouchejte. Povídám, povídám pohádku, že pes přeskočil hromádku. Povídám, povídám druhou, že teče voda struhou. Povídám, povídám třetí, že spaly na peci děti. A teď dobrou noc. Zítřka je také den!“

CO DŘÍV BYLO
DNES UŽ NENÍ
SVĚT JE KULATÝ
VŠECHNO SE MĚNÍ

A TAK I POHÁDKY Z 21. STOLETÍ JSOU JINÉ.

JAKÉ?

PŘEČTI SI JE A UVIDÍŠ

V SRDCI ČLOVĚKA JSOU ČTYŘI KOMORY.

V první sídlí LÁSKA,
ve druhé TOLERANCE,
ve třetí SLUŠNOST
a v té poslední VLÍDNÉ SLOVO.

Jindřich Malšínský

POHÁDKA PRVNÍ

Strašidel se nebojíme

„Dědečku, co to jsou pohádky?“ Ptá se vnouček od počítače starého člověka.

„Pohádka je skutečnost ozdobená fantazií,“ odpověděl stařec.

„Dědečku, a co je fantazie?“

„Fantazie je matkou umění, vědy a techniky.“

„Hm.“

„Asi z toho, co jsem řekl, moc chytrý není,“ pomyslel si dědeček a pokračoval. „Malíř chce namalovat obraz rozbouřeného moře a nikdy ten okamžik neprožil. Ve své mysli si představuje tmavomodré, až černé vlny narážející na skálu, tříští se na drobné stříbřité kapky, které se vracejí, aby se znovu spojily a ještě prudčeji zaútočily na kamennou hradbu, která jakoby v obavách ustupuje do pozadí. Potom si vezme štětec, paletu s barvami a své představy se snaží zachytit na plátno.“

„Fantazie, dědečku, jestli jsem dobře pochopil, je představa... Letím v kosmické lodi na měsíc. Sedím za řídicím pultem, kolem je plno hvězd a já sleduji navigaci a podle pokynů ze Země udržuji správný

směr. Pečlivě sleduji přístrojovou desku a zeleně blikající světýlka, která mě upozorňují, že je všechno v pořádku. Mezi nimi se objevilo jedno červené. Okamžitě se spojuji s centrálou a podle pokynů závadu odstraňuji. Moc se mi to nedaří, zřejmě jde o něco složitějšího. Na pomoc přisedá palubní inženýr, který se dosud vznášel prostorem lodi a společně s ředitelem letu a členem projekčního týmu se podařilo chybu odstranit. Jednalo se o odchylku dráhy v řádu jedné miliontiny stupně.“

„Dobře jsi pochopil, musím tě pochválit. Fantazii potřebuje hudební skladatel, když chce tóny vyjádřit tanec Rusalky s lesními žínkami za jasné noci plné hvězd u lesního jezírka, nebo jak čert odnáší na zádech Káču do pekla, tok Vltavy od pramínků po soutok, válečnou vřavu, svatební veselí, taneční rej nebo vůni sena posečené louky.“

„Dědečku, fantazii musí mít i vynálezce,“ doplnil slova starce vnuk, kterého rozhovor těšil víc, než hra na počítači.

„Zase jsi, Jiříčku, zabodoval! Navíc musí mít velké znalosti v oboru. Jenom tak bylo lidstvo obohaceno žárovkou, penicilinem, či očními kontaktními čočkami. Tak vznikla i pohádka. Jako dítě jsem miloval vyprávění stařenky. Ta měla víc času než maminka, která se starala o celou rodinu a přitom chodila do továrny. Babička nám četla krásné české pohádky

Boženy Němcové, Erbena, Josefa Lady a Jana Drdy. Ještě dnes se rád podívám v televizi na Trepifajksla, princeznu Dišperandu či Otce Školastyka.“

Druhý den po odpoledním vyučování se Jiřík zastavil u prarodičů a babička mu podala velkou čokoládu s obrázkem modré krávy jako dárek za vymyšlený příběh o letu do vesmíru.

„Dědeček tě moc chválil, řídit ve tvém věku vesmírnou loď, to vyžaduje velkou fantazii. Nechci ti radit, ale jistě by se ti podařilo vymyslet nějaký příběh, třeba pohádku pro malé děti do Sluníčka nebo Mateřídoušky a rázem by ses stal spisovatelem, což také není k zahození. Upekla jsem štrúdl, tady máš kakao a hned se do toho zakousni. Po jídle tě jistě něco napadne, a když bys nevěděl, zajdi za dědečkem. Ten si dovede se vším poradit. Včera mi opravil žehličku, u vrat vyměnil zámek, na zahradě postavil altánek a řadu let je obecním kronikářem. Dokonce za to dostal diplom, který si sám zarámoval a pověsil do obýváku k televizi.“

Chlapec dojedl a bylo poznat, že o tom, co mu babička poradila, přemýšlí. Poděkoval za pohoštění a šel si s kluky na hřiště zakopat. Druhý den se sháněl po dědečkovi. Ten sekal na zahradě trávu, chvílkami ujídal včerejší štrúdl a přicházejícímu chlapci zamával na pozdrav.

„Tak se u nás posaď, ať nám nevyneseš spaní.

Vezmi si se mnou, když nebude, babička nám přinese. Takovou pochoutku nejedl ani císař pán, ani kníže Schwarzenberg a ten prý má pořádně mlsný jazýček.“

Jiřík se nedal dlouho pobízet. Dědovi bylo divné, že mlčí, vrtí se ze strany na stranu, jako by se chtěl s něčím svěřit a neví jak do toho.

„Tak ven s tím! Vrtíš se tady jak na bále a to já poznám, že není něco v pořádku. Máš nějaký průšvih nebo jsi dostal ve škole poznámku? Nedej bože, abys přinesl pětku,“ pobídl děda vnuka k hovoru.

„Ale ne, všechno je OK. Ve škole jsem dostal z diktátu jedničku, na obzoru není ani průšvih, jen nevím, jak do toho.“

„Do čeho, prosím tě. Víš, že často žertem říkám: Nejsme málo hloupí, v naší rodině děláme všechno pořádně. Tak s chutí do toho a víc než půl je hotovo!“

„Dědečku, ty mi jistě dobře poradíš. Babička si myslí, že bych měl vymyslet nějakou pohádku pro malé děti a poslat ji do Sluníčka, Mateřídoušky nebo třeba do rozhlasu.“

„Jen co je pravda, fantazie ti nechybí, tu bys mohl rozdávat. O čem bys měl psát, tak to je na tobě. Jen si myslím, a nemusí to být pravda, že pohádka z 21. století by měla vycházet ze současnosti a lehce ji obalit vlídným a trochu poučným vyprávěním z ji-

ného světa. Neměla by děti strašit, protože toho škarového je kolem nás víc, než dost. Jako dítě jsem nechtěl poslouchat pohádky, po kterých jsem se ještě pod peřinou bál a než jsem usnul, počítal jsem ovečky.“

„Tak dík. Budu o tom přemýšlet.“ Vzal si na cestu do ruky ještě jeden zákusek, na záda batoh s učebnicemi a zavolal do okna na babičku, že takový štrúdl nejedl ani Trautenberk. O víkendu si nešel ani zakopat, sedl si s tužkou a několika vytrženými listy ze sešitu na dvorku na klády, přemýšlel, vymýšlel, v duchu si opakoval dědova slova: Nejsme málo hloupí, v naší rodině děláme od jakživa všechno pořádně, ale když mu ani to nepomohlo, zatěžkal papíry kamenem a šel na hřiště mezi kluky.

V neděli se nemohl dočkat rána. „Ty ses snad ani nemyl,“ hodnotila maminka jeho otočení v koupelně „a o kartáčku na zuby raději nemluvím. Kam spěcháš takhle po ránu? Nejdříve se pořádně nasnídáš, podívej se na sebe, jak vypadáš. Tyčka od záclony je na tom líp.“

Jiřík se nasnídal a hajdy na klády. Připomněl si slova dědy. „Skutečnost se musí obalit špetkou fantazie. Dnešní pohádka nesmí děti vystrašit, musí být laskavá, malilinko poučná, aby děti hned na začátku neodradila a s nádechem kouzla,“ a na list napsal: STRAŠIDEL SE NEBOJÍME.